

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ	7
ΠΡΟΛΟΓΟΣ των Α. Α. ALETTA, D. BUCCA, M. T. RODRIQUEZ	9
LIDIA PERRIA: ΒΙΟ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	11
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	15
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	19
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	27
I. ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΓΡΑΜΜΑΤΕΣ ΓΡΑΦΕΣ	33
I. 1. ΠΤΟΛΕΜΑΪΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	34
επιγραφικό στίλ, σ. 34 – γραφές που χαρακτηρίζονται από εναλλαγή διαστάσεων (<i>modulo</i>), σ. 36 – στίλ με διακοσμητικές απολήξεις (<i>stili apicati</i>), σ. 36 – στίλ «E-Θ», σ. 37	
I. 2. ΡΩΜΑΪΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	37
βακχυλίδεια μεγαλογράμματα (ή αυστηρό στίλ), σ. 38 – στρογγυλόσχημη μεγαλογράμματα, σ. 39	
I. 3. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	40
I. 3. 1. – Η βιβλική μεγαλογράμματα	40
I. 3. 2. – Η αλεξανδρινή μεγαλογράμματα	51
I. 3. 3. – Η οξυκόρυφη μεγαλογράμματα	56
I. 3. 4. – Λειτουργική στρογγυλόσχημη μεγαλογράμματα	62
II. Η ΒΙΒΛΙΑΚΗ ΜΙΚΡΟΓΡΑΜΜΑΤΗ (9 ^{ος} – 10 ^{ος} ΑΙΩΝΑΣ)	65
II. 1. ΚΑΤΑΓΩΓΗ	65
II. 1. 1. – Η αγιοπολίτικη μικρογράμματα	68
II. 1. 2. – Η σιναϊτική μικρογράμματα και η «ανάμεικτη» γραφή	77
II. 1. 3. – Παραδείγματα επισευρμένης μικρογράμματος στα χειρόγραφα	79
II. 1. 4. – Η σπουδαιότητα μικρογράμματα: γέννηση και καθιέρωση ενός μοντέλου γραφής	80
II. 2. Η ΒΙΒΛΙΑΚΗ ΜΙΚΡΟΓΡΑΜΜΑΤΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 10 ^ο ΑΙΩΝΑ	86
II. 2. 1. – Τύποι της αρχαίας βιβλιακής μικρογράμματος	86
αρχαία στρογγυλή μικρογράμματα (ή «τύπου Νικολάου»), σ. 87 – αρχαία επιμήκης μικρογράμματα (ή «τύπου Ευσταθίου»), σ. 88 – όρθια τετράγωνη μικρογράμματα, σ. 89 – πλάγια τετράγωνη μικρογράμματα, σ. 90 – μικρογράμματα «τύπου Αναστασίου», σ. 91 – μικρογράμματα με παχύνσεις στα άκρα, σ. 93 – μικρογράμματα της «φιλοσοφικής συλλογής», σ. 94 –	

μικρογράμματα «τύπου Βαάνη», σ. 94 – μικρογράμματα «τύπου Εφραίμ», σ. 95.	
II. 2. 2. – Η βιβλιακή μικρογράμματα της μεσοβυζαντινής εποχής	98
II. 2. 2. 1. – Η σφαιρόληκτη μικρογράμματα (<i>bouletée</i>)	102
II. 2. 2. 2. – Η μαργαριτόπλεκτη	104
III. ΟΙ ΜΙΚΡΟΓΡΑΜΜΑΤΕΣ ΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	
(ΑΙΩΝΕΣ 10 ^{ος} – 12 ^{ος})	109
III. 1. – ΚΑΤΩ ΙΤΑΛΙΑ	109
γωνιώδεις τύποι γραφής, σ. 117 – μικρογράμματα «άσπος πίκια», σ. 117 – Μικρογράμματα της «σχολής του Νείλου» (ή «τύπου Νείλου»), σ. 119 – στίλ του Ροσάνο, σ. 121 – γραφή «ρηγιανού τύπου» (ή γραφή του Στενού), σ. 123 – γραφές επισεσυρμένης τάσης, σ. 126 – «τύπος Σκυλίτζη», σ. 128	
III. 2. ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ	129
III. 3. ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ	131
III. 4. «ΕΛΛΑΔΑ» ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΟΣ	133
III. 5. ΠΡΩΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	136
IV. Η ΠΑΡΑΚΜΗ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΠΛΕΧΤΗΣ (<i>PERLSCHRIFT</i>)	
(11 ^{ος} – 13 ^{ος} ΑΙΩΝΑΣ)	139
IV. 1. ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ 11 ^{ΟΥ} ΚΑΙ 12 ^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ	139
γραφές επισεσυρμένες ή επισεσυρμένης τάσης, σ. 139 – «scholarly hands» {«λόγια χέρια», σ. 141 – ο αντιγραφέας {των έργων} του Μεταφραστή, σ. 142 – ο «ανώνυμος Κ», σ. 144 – στίλ μπαρόκ «ε-ν», σ. 145 – ημι-ανισοστρόγγυλη (<i>mi-Fettaugen</i>) της Οκτατεύχου, σ. 146 – τυποποιημένες στρογγυλεμένες επισεσυρμένες γραφές, σ. 146.	
IV. 2. Ο 13 ^{ΟΣ} ΑΙΩΝΑΣ	147
στίλ «β-γ», σ. 148 – ανισοστρόγγυλη (<i>Fettaugenmode</i>), σ. 149 – μιμητικές γραφές της εποχής των Παλαιολόγων, σ. 151.	
V. ΟΙ ΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ, ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΤΟΥ ΣΑΛΕΝΤΟ	
(12 ^{ος} – 14 ^{ος} ΑΙΩΝΑΣ)	153
V. 1. – ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	153
στίλ «ε με ψευδοσυμπλέγματα στο κάτω μέρος του», σ. 154 – κυπριακή τετράγωνη (<i>chypriote carée</i>), σ. 156 – κυπριακή σγουρή (<i>chypriote bouclée</i>), σ. 157 – γραφή με διατεταμένο «μεν», σ. 158	
V. 2. – ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΣΑΛΕΝΤΟ	159
παράλληλόγραμμο στίλ του Σαλέντο, σ. 161 – στίλ μπαρόκ του Σαλέντο, σ. 161.	
VI. Ο 14 ^{ΟΣ} ΑΙΩΝΑΣ	163
VI. 1. – Η ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΚΑΙ ΟΙ ΓΕΙΤΟΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ	163
<i>Metochitesstil</i> {στίλ του αντιγραφέα των έργων του Μετοχίτη}, σ. 166 – στίλ της μονής των Όδηγών (<i>Hodegonstil</i>), σ. 168	

VII. Ο 15 ^{ος} ΚΑΙ 16 ^{ος} ΑΙΩΝΑΣ	169
VII. 1. ΟΙ ΒΙΒΛΙΑΚΕΣ ΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΟΥΜΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ	169
ρεύμα λόγιας – καλλιγραφικής γραφής «νεοκλασικού τύπου», σ. 172 – τάση (filone) λιτή, σ. 173 – επιτηδευμένο στίλ, σ. 174 – στίλ πλάγιο στενό και «μυτερό», σ. 175 – ρεύμα (filone) πλάγιων επισεσυρμένων γραφών, σ. 175 – τάση (filone) μπαρόκ, σ. 177 – παραδοσιακή τάση (filone), σ. 177 – μικρογράμματα τυπογραφικού στίλ (<i>Druckminuskel</i>), σ. 179.	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	181
1. ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ NOMINA SACRA	182
2. ΤΑΧΥΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΑ	185
3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΗΣ	189
3. 1. Σύστημα αρίθμησης	189
3. 2. Η μέτρηση του χρόνου στο βυζαντινό κόσμο: χρονολογία και έτος	191
3. 3. Οι ώρες της ημέρας και της νύκτας	194
3. 4. Οι ημέρες της εβδομάδας	194
3. 5. Η ημερομηνία στα βιβλιογραφικά σημειώματα των βυζαντινών χειρογράφων	195
3. 6. Προβλήματα χρονολόγησης	195
4. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΩΝ	200
5. Η ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΟΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ	204
6. ΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΤΟΥ ΕΥΣΕΒΙΟΥ	206
7. ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ, ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΔΙΚΑ	209
7. 1. Ο παπύρινος και ο περγαμηνός κώδικας. Η μετάβαση από τον κύλινδρο στον κώδικα.	209
7. 2. Τα παλίμψηστα	213
7. 3. Η κατασκευή του κώδικα	215
7. 4. Η κατασκευή και τα χαρακτηριστικά του χαρτιού. Ο χαρτώος κώδικας	221
7. 5. Η αρίθμηση των τευχών	229
7. 6. Η διακόσμηση. Η στάχωση	230
ΜΝΕΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ	234
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ	235
1. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	236
2. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ	242
3. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ	268
4. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ	276
ΟΡΟΛΟΓΙΑ	285